

KOMISIJA ZA STROKOVNE IZPITE NA PODROČJU VARSTVA ARHIVSKEGA GRADIVA

PODROČJE **MIKROFILMSKO-FOTOGRAFSKE DEJAVNOSTI**

SEZNAM IZPITNIH VSEBIN, PRAVNIH PREDPISOV IN LITERATURE ZA KANDIDATE S **SREDNJO IZOBRAZBO**

I. SPLOŠNI DEL STROKOVNEGA IZPITA

PREDPISI S PODROČJA KULTURE IN VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE

(dr. Bojan Cvelfar, mag. Nina Zupančič Pušavec)

Izpitne vsebine:

Uresničevanje javnega interesa na področju kulture:

- javni interes na področju kulture
- Nacionalni program za kulturo
- Nacionalni svet za kulturo
- uresničevanje javnega interesa za kulturo
- zagotavljanje kulturnih dobrin kot javnih dobrin
- zagotavljanje javne službe na področju kulture
- javni zavodi na področju kulture, organi javnih zavodov
- javni kulturni programi (pojem, izvajalci, financiranje)
- kulturni projekti (pojem, izvajalci, financiranje)
- javna infrastruktura na področju kulture
- postopki javnega razpisa in poziva, pogodbe
- inšpekcijski nadzor
- strokovni nadzor nad zagotavljanjem javnih kulturnih dobrin

Arhivska dejavnost:

- splošne opredelitve
- javna služba varstva
-

Varstvo kulturne dediščine:

- splošne opredelitve
- javna služba varstva
-

Knjižnična dejavnost:

- splošne opredelitve
- javna služba

Predpisi:

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 - uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13), zlasti členi 4., 10., 22., 24.–26, 28., 31.–32., 56.–58., 70., 100.–102., 121., 123.

Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 (Uradni list RS, št. 99/13)-poglavje arhivska dejavnost

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA), Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14, zlasti členi 1.–7., 54.–55.

Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12 in 111/13), zlasti členi 1., 2., 81.

Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01 in 96/02 – ZUJIK), zlasti členi: 1.–3.; 5.–7., 31. in 33.

PREDPISI S PODROČJA VARSTVA ARHIVSKEGA GRADIVA (mag. Nada Čibej, mag. Nina Zupančič Pušavec)

Izpitne vsebine:

Poznavanje predpisov s področja arhivske dejavnosti
Razvoj in spremembe na področju arhivske zakonodaje
Opredelitev in izvajanje javne arhivske službe
Opredelitev in izvajanje varovanja arhivskega gradiva

Predpisi:

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA), Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14.

Zakon o arhivskem gradivu, ki vsebuje osebne podatke o zdravljenju pacienta (ZAGOPP), Uradni list RS, št. 85/16.

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/17)

Pravilnik o delu medarhivskih delovnih skupin (Uradni list RS, št. 66/16)

Pravilnik o strokovni usposobljenosti za delo z dokumentarnim gradivom (Uradni list RS, št. 66/16)

Pravilnik o strokovnih izpitih in pridobivanju strokovnih nazivov na področju varstva arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 33/17)

Pravilnik za valorizacijo oseb zasebnega prava, ki so na podlagi zakona pridobile status delovanja v javnem interesu (Uradni list RS, št. 66/16)

Pravilnik o postopku izdaje dovoljenj za izvoz in iznos predmetov kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 26/11)

Konvencija o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Haaška konvencija), s Pravilnikom za njeno izvrševanje in protokolom (Uradni list FLRJ - Mednarodne pogodbe, št. 4/56)

Zakon o ratifikaciji Drugega protokola k Haaški konvenciji iz leta 1954 o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 22/03)

Kazenski zakonik RS, 218., 219. in 259. člen (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17)

Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo)

Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in spremembe)

Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZEPT in 46/14)

Resolucije in priporočila EU:

Priporočilo Odbora ministrov Sveta Evrope št. R (2000) 13 z dne 13. 7. 2000 državam članicam o evropski politiki dostopa do arhivov/ Recommendation No. R (2000) 13 of the Committee of Ministers to member States on a European policy on acces to archives.

Priporočilo Odbora ministrov Sveta Evrope št. R (2002) državam članicam o dostopu do javnih informacij, sprejeto 21. februarja 2002 / Recommendation No. R (2002) of the Committee of Ministers to member States on access to official information of 21 Februar 2002.

Resolucija Sveta Evrope z dne 25. junija 2002 o zaščiti jutrišnjega spomina - zaščiti digitalnih vsebin za prihodnje generacije (Uradni list Evropskih skupnosti C 162/4, 6. 7. 2002)

Resolucija Sveta Evrope z dne 6. maja 2003 o arhivih držav članic (Uradni list Evropskih skupnosti C 113/2, 13. 5. 2003).

Priporočilo Sveta Evrope z dne 14. novembra 2005 o prednostnih dejavnostih za večje sodelovanje na področju arhivov v Evropi, UL L 312, 29.11.2005 (2005/835/ES)

Priporočilo Evropske komisije z dne 27. oktobra 2011 o digitalizaciji in spletni dostopnosti kulturnega gradiva ter njegovi digitalni hrambi (2011/711/EU).

Literatura:

Melik, Jelka: Osnove prava in pravne države za arhiviste / Jelka Melik. - Ljubljana : Arhiv Republike Slovenije (2011). - 188 str.

Žontar, Jože: Arhivska veda v 20. stoletju, Arhiv RS, Ljubljana 2003.

II. POSEBNI DEL STROKOVNEGA IZPITA

ARHIVSKA POKLICNA ETIKA

(dr. Zdenka Semlič Rajh, mag. Natalija Glažar)

Izpitne vsebine:

Poznavanje predpisov s področja arhivske etike

Opredelevitev poklicne in arhivske etike

Opredelevitev osnovnih odnosov, ki jih opredeljuje poklicna etika

Opredelevitev načel arhivske etike

Poznavanje določil etičnega kodeksa v praksi

Predpisi:

Kodeks etike (1997). *Arhivi, Glasilo Arhivskega društva Slovenije, Letnik XX* (str. 14–16). Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije.

Kodeks ravnanja javnih uslužbencev (2001). *Uradni list RS, št. 8/2001* (str. 735). Ljubljana: Uradni list.

Sneto 4.3.2013 s spletne strani

<http://www.uradnolist.si/1/objava.jsp?urlid=20018&stevilka=474>.

Konvencija o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih.

Sneto 6.1.2018 s spletne strani <http://www.pisrs.si/Pis.web/mednarodnaPogodba?id=-19701114/01M#>.

Konvencija o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Haaška konvencija).

Sneto 6.1.2018 s spletne strani

http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Zakonodaja/Kultura_dediscina/Haaska_konv_uradni_prevod.pdf.

Splošna deklaracija o arhivih (2010).

Sneto 5.1.2018 s spletne strani

http://www.arhivkoper.si/c/document_library/get_file?uuid=7eda5339-2e3e-41e0-a678b07a607a4cde&groupId=10662.

Literatura:

Archival Ethics (2016). Archives and Records Association UK & Ireland.

Sneto 6.1.2018 s spletne strani http://www.archives.org.uk/images/ARA_Board/ARA_Code_of_Ethics_final_2016.pdf.

Bubenik, Branko (2003). Etika uporabe audiovizualnih dokumenata. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih od 2. do 4. aprila 2003* (str. 155–160). Maribor: Pokrajinski arhiv. (V prispevku so objavljeni nekateri deli etičnega kodeksa FIAF, Mednarodne organizacije filmskih arhivov, ki je bil sprejet leta 1998.)

Code of Ethics. Australian Society of Archivists.

Sneto 6.1.2018 s spletne strani <https://www.archivists.org.au/about-us/code-of-ethics>.

Heđbeli, Živana (2008). Arhivi i etika. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih* (str. 125–132). Maribor: Pokrajinski arhiv.

Juvančič, Katarina (2005). Ko zagode zgodovina: etične dileme pri ohranjanju, varovanju in objavljanju arhivskih zvočnih posnetkov ljudske glasbe. V *Dediščina v očeh znanosti* (str. 87-104). Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Kopač, Janez (2003). Arhivska etika in arhivarji. V: *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih od 2. do 4. aprila 2003* (str. 146–154). Maribor: Pokrajinski arhiv.

Kopač, Janez (2003). Kodeks poklicne arhivske etike. V *Arhivi, Glasilo Arhivskega društva in arhivov Slovenije, letnik 26, št. 1* (str. 207–211). Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije.

Košir, Matevž (2010). Splošna deklaracija o arhivih in sodobna arhivska paradigma. *Arhivi* 33, /2010), št. 2, str. 309-318.

Kožar, Azem (2005). Arhivistička etika društava u tranziciji. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih* (str. 448–454). Maribor: Pokrajinski arhiv.

Krnel-Umek, Duša (2006). Novi arhivski zakon v Sloveniji in vprašanje etike. V *Atlanti, vol. 16. št. 1/2* ((str. 79–83). Trst: International Institute for Archival Science.

Libraries, museums, and archives : legal issues and ethical challenges in the new information era (2002). Edited by Tomas A. Lipinski. Maryland; London: The Scarecrow Press.

Poklicna etika (1995). *Enciklopedija Slovenija, zvezek št. 9* (str. 48). Ljubljana: DZS.

Popovič, Jovan (2009). Etika kao kultura zanimanja s osvrtom na etički kodeks arhivista. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih* (str. 149–164). Maribor: Pokrajinski arhiv.

SAA Core Values Statement and Code of Ethics. Chchago: Society of American Archivists.

Sneto 6.1.2018 s spletne strani <https://www2.archivists.org/statements/saacore-values-statement-and-code-of-ethics>.

Zupanič, Saša (1995). Pogled v knjižnično in informacijsko etiko. V *Knjižnica: revija za področje bibliotekarstva in informacijske znanosti, št. 1/2 (1995)*, str. 7–25.

Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev.

ARHIVSKO GRADIVO IN NJEGOVO VARSTVO

(mag. Danijela Juričić Čargo, dr. Matevž Košir)

Izpitne vsebine:

Opredelitev pojma varstvo arhivskega gradiva

Poznavanje pojmov dokumentarno gradivo, arhivsko gradivo, javnopravna oseba, ustvarjalec arhivskega gradiva in temeljnih strokovnih načel (dostopnosti, trajnosti, celovitosti, ohranjanja in uporabnosti vsebine)

Ustvarjalci arhivskega gradiva

Pravno varstvo arhivskega gradiva (predpisi, arhivsko gradivo kot kulturni spomenik)

Javna arhivska služba in njeni izvajalci, varstvo javnega, filmskega in zasebnega arhivskega gradiva

Predpisi:

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA), Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14, zlasti 2. člen (pomen izrazov), II. poglavje (Temeljna načela zakona), IV. poglavje (Arhivsko gradivo) in V. poglavje (Arhivska javna služba)

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/2017), zlasti poglavji VIII. Filmsko arhivsko gradivo in IX. Zasebno arhivsko gradivo.

Literatura:

Žontar, Jože: Arhivska veda v 20. stoletju, Arhiv Republike Slovenije, Ljubljana 2003, poglavji Osnovni pojmi, str. 11-22, Varstvo arhivskega gradiva, str. 23-51.

MIKROFILMANJE IN SKENIRANJE ARHIVSKEGA GRADIVA, PRIPRAVA IN STANDARDI

(mag. Nada Čibej, Branko Radulovič)

Izpitne vsebine:

Postopki pretvorbe in zajema dokumentarnega in arhivskega gradiva, izvorno nastalega v fizični ali analogni obliki
Priprava gradiva in zajem vsebine, digitalizacija
Načini evidentiranja
Postopki pretvorbe na mikrofilm
Priprava gradiva in zajem vsebine, digitalizacija
Načini evidentiranja
Priporočila in standardi

Predpisi, standardi in priporočila:

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/17), poglavje IV, členi 13. – 15.

Smernice za zajem, dolgotrajno ohranjanje in dostop do kulturne dediščine v digitalni obliki, različica 1.0, Ministrstvo za kulturo (št.: 6202-1/2013-MIZKŠ/17 z dne december 2013)

Brown, Heather: Training in preservation microfilming, *Preparation for Microfilming*, National Library of Australia, Canberra, 2003.

Guideline for Best Practice Microfilming of Public Records, Queensland State Archives, November 2006.

Guidelines for Microfilming Public Records, Developed by the Local Records Preservation Program, Missouri State Archives, 2011.

Washington State Standards for the Production and Use of Microfilm, Adopted by the State Archivist in accordance with the provisions of RCW 40.14, Revised December 2012.

STROJNA IN PROGRAMSKA OPREMA ZA MIKROFILMANJE IN SKENIRANJE (dr. Tatjana Hajtnik, Roman Marinko)

Izpitne vsebine:

Poznavanje zahtev, ki jih mora izpolnjevati strojna in programska oprema za mikrofilmanje in skeniranje
Postopki in pravila zakonsko skladnega mikrofilmanja in skeniranja

Predpisi in standardi:

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA), Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14.

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/2017)

Enotne tehnološke zahteve, Arhiv RS, dostopno na naslovu <https://www.gov.si/zbirke/storitve/enotne-tehnoloske-zahteve-v-2-1-2013/>

Evropska komisija. (2011). Priporočila Komisije o digitalizaciji in spletni dostopnosti kulturnega gradiva ter njegovi digitalni hrambi. *Uradni list Evropske komisije*, 2011/711/EU.

Evropska komisija. (2014). Smernice o priporočenih standardnih licencah, podatkovnih zbirkah in zaračunavanju za ponovno uporabo dokumentov. *Uradni list Evropske komisije*, 2014/C 240/01.

ISO/TR 13028 Information and documentation — Implementation guidelines for digitization of records (sprejet kot slovenski standard SIST-TP ISO/TR 13028:2013 Informatika in dokumentacija – Smernice za izvedbo digitalizacije zapisov)

Literatura:

Hajtnik, Tatjana: Zahteve za opremo in storitve za zajem in e-hrambo arhivskega gradiva. V: Gombač, M. (ur.). *Izobraževanje arhivskih delavcev in zaposlenih pri ustvarjalcih arhivskega gradiva. Arhivski depoji. Elektronsko arhiviranje in*

informatizacija v arhivih : zbornik referatov. Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije, 2009, str. 135-143.

FOTOKEMIJA

(Lucija Planinc, Roman Marinko)

Izpitne vsebine:

Poznavanje osnovnega/najpogostejšega raznovrstnega fotografskega in filmskega gradiva ter njegova materialna sestava

Določitev ustrezne hrambe fotografskega in filmskega gradiva, pravilnega rokovanja z njim in njegove uporabe

Prepisi in standardi:

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/2017), zlasti poglavja: VII. Hramba, materialno varstvo in arhivski depoji (členi 31. do 49.) in VIII. Filmsko arhivsko gradivo.

Literatura:

IFLA načela za hrambo knjižničnega in arhivskega gradiva in za ravnanje z njim, Filozofska fakulteta – Oddelek za bibliotekarstvo, Arhiv RS, Ljubljana 2000, str. 8088

Planinc, Lucija: Postopki izdelave in materialna sestava najstarejših pozitivov analognih fotografij ter njihove osnovne značilnosti,

[http://www.smsmuzeji.si/ckfinder/userfiles/files/2-13-1-Fotografija_s1\(2\).pdf](http://www.smsmuzeji.si/ckfinder/userfiles/files/2-13-1-Fotografija_s1(2).pdf)

Graphics Atlas na: <http://www.graphicsatlas.org/>

MATERIALNO VAROVANJE ARHIVSKEGA GRADIVA

(dr. Jedert Vodopivec Tomažič, Lucija Planinc)

Izpitne vsebine:

Materiali in strukture arhivskega gradiva in njihova obstojnost

Klimatski pogoji za ustrezno hrambo (relativna vlaga, temperatura, svetloba)

Arhivske zgradbe s poudarkom na depojih

Prah in plesni v arhivih

Reševanje poplavljenega arhivskega gradiva

Poškodbe arhivskega gradiva, ravnanje z njim, prioritete reševanja

Razstavljanje in reproduciranje arhivskega gradiva

Prepisi in standardi:

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/2017), poglavje: VII. Hramba, materialno varstvo in arhivski depoji, členi 31. do 49.

IFLA načela za hrambo knjižničnega in arhivskega gradiva in za ravnanje z njim, Filozofska fakulteta – Oddelek za bibliotekarstvo, Arhiv RS, Ljubljana 2000, 122 str.

Literatura:

Vodopivec, Jedert: Reševanje poplavljenega arhivskega in knjižničnega gradiva, v: Mesto v objemu voda – Poplave v Celju v 20. stol., Pokrajinski arhiv Celje, Celje 2005, 83-98.

Vodopivec, Jedert: Arhivsko in knjižnično gradivo ter likovna dediščina na papirju in pergamentu, v: Vračanje izvornih podob: restavratorski posegi. Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, str. 171- 185.